

תשרי תשפ"ד / אוקטובר 2023

שעור באזרחות בנושא: ממשלת אחדות לאומית

מורים/ות יקרים/ות,

לפניכם מערך שיעור בנושא ממשלת אחדות בשעת משבר.
 בשיעור זה נדון בחשיבותה של אחדות לאומית בכלל ובזמן חרום בפרט.
 בזמן חרום האחדות מחויבת הן בהנהגה הפוליטית ומעל הכול בין חלקי העם.
השאלות לתלמידים מודגשות בצבע זה.

מבנה היחידה:

פתיחה-הכרזה על ממשלת חרום לאומית/ שקופיות 2-5

דיון על חשיבות האחדות בהנהגה הפוליטית ומעל הכל אחדות בין חלקי העם.

רגע של ידע /שקופיות 6-11

ממשלת אחדות במלחמת ששת הימים	ממשלת פרס- שמיר- מצב תיקו	ממשלות אחדות לאומית בהסטורית מדינת ישראל	אלו סוגי ממשלות הינך מכירה?	מתי מקימים ממשלת אחדות לאומית?
------------------------------------	------------------------------	--	--------------------------------	--------------------------------------

לימוד מעיון/ שקופיות 12-14

התורה תורת חיים היא-דורו של דוד ודורו של אחאב

לפניכם קישור להכרזה הרשמית על הקמת ממשלת חרום לאומית (נפתח בנט-פרי):

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=JE6JGLYUVYG](https://www.youtube.com/watch?v=JE6JGLYUVYG)

או לחילופין, תמצית תוכן ההכרזה:

ראש הממשלה נתניהו, שר הביטחון גלנט ויו"ר המחנה הממלכתי גנץ קיימו הערב (רביעי) הצהרה משותפת בקריה בתל אביב.

ראש הממשלה נתניהו סיפר בקול חנוק בתחילת דבריו, על הזוועות שביצעו מחבלי חמאס להן נחשף, הוא כינה אותם חיות טרף הגרועים יותר מדעאש.

ראש הממשלה בנימין נתניהו אמר בהצהרתו: "אזרחי ישראל, הערב הקמנו ממשלת חירום לאומית. **עם ישראל מאוחד**, והיום גם ההנהגה שלו מאוחדת. שמנו בצד כל שיקול אחר, כי גורל המדינה שלנו מוטל על הכף. אנחנו נעבוד יחד, שכס אל שכס, למען אזרחי ישראל, למען מדינת ישראל".

עוד אמר נתניהו: "האחדות בעם ברגעי יגון וצער, האחדות הזאת פורצת את הגבולות שלנו, היא מגיעה לכל רחבי העולם. ראינו זאת אתמול בנאומו החשוב והמרגש של הנשיא ביידן. אנחנו נלחמים בכל העוצמה, בכל החזיתות. עברנו להתקפה – כל איש חמאס הוא בן מוות. חמאס זה דאעש, ונרסק ונחסל אותו כפי שהעולם ריסק וחסל את דאעש".

רה"מ העביר מסר של חיזוק לחיילים: "אני מבקש לחזק את הלוחמים, את אנשי כוחות הביטחון וההצלה שפועלים בכל הגזרות מסביב לשעון. עם ישראל כולו עומד מאחוריהם. אני אומר לכם אזרחי ישראל, ואני אומר כאן לחבריי, אני אומר לכולכם את דברי הנביאי ישעיהו: '**איש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק**', עם ישראל חי – ויחד ננצח".

אחריו נשא דברים שר הביטחון יואב גלנט שתיאר את הזוועות של אנשי חמאס: "בשבת נפתחה עלינו התקפה רצחנית, חמורה מכל התקפת טרור אחרת שהייתה אי פעם בעולם. אלפי מחבלים הסתערו מתוך מטרה להרוס, לרצוח, לבזוז ולשחוט. אני משרת את מדינת ישראל כחייל וכלוחם 47 שנים, ראיתי הרבה אירועים קשים, אירוע כזה לא ראיתי... מאז 1945 ...

בסיום דבריו העביר גלנט מסר חד משמעי ותקיף לחמאס...

אני רוצה לשלוח חיזוק לאזרחי ישראל, אני יודע שזו שעה קשה, ולהודות ולתמוך בלוחמי צה"ל, שוטרי משטרת ישראל ובמפקדים שעושים מלאכת קודש בכל המקומות".

שלישי דיבר יו"ר המחנה הממלכתי בני גנץ בדבריו התייחס לאחדות הפוליטית ואמר: "**העמידה שלנו כאן, שכס אל שכס**, היא מסר ברור לאויבינו, וחשוב מכך, מסר לכל אזרחי ישראל – כולנו יחד, כולנו מתגייסים. השותפות שלנו היא לא פוליטית, היא שותפות גורל. כל אזרחי ישראל שותפי גורל, ויחד נעצב את גורלנו ואת המציאות. בעת הזו, כולנו חיילים של מדינת ישראל. זה הזמן להתכנס יחד ולנצח. זה לא הזמן לשאלות קשות – זה הזמן לתשובות מוחצות בשדה הקרב. אני מבקש לפנות לכל אזרחי ישראל ולומר להם – האויב יושמד, הביטחון יוחזר, שדות הקטל שבהם נפלו הגיבורים שלנו יבנו ומדינת ישראל כולה תשוב לשגשג – ותתחזק".

**"הציבור רצה שמקבלי ההחלטות יהיו מאוחדים במצב הזה וברוך השם
אתמול זה הצליח, גם אם באופן חלקי. איחוד הכוחות ייתן תקווה לציבור
בימים הללו".**

(מתוך דבריו של ח"כ)

- חווה דעתך על הקמת ממשלת אחדות לאומית בזמן כה קשה זה
בו אנו מצויים?
- איזה מסר הייתם מעוניינים להעביר לכוחות הפוליטיים השונים
בסיומה של המלחמה בע"ה?

אני ואתה נשנה את העולם – האמנם!?

כל המהפכות הגדולות, התהליכים ההיסטוריים המשמעותיים, נוצרו ממעשים קטנים.

לפעמים אנחנו מאמינים שהמעשים שלנו מעטים ואינם חשובים. כמה זה באמת משנה אם אני תורם חבילת קמח וסוכר כל שבוע? זה בהחלט משנה. כולנו מעריצים את המעשים הגדולים, סיפורי גבורת הנפש או החסד שמותירים אותנו משתוממים ומתפעלים. אבל המעשים הקטנים שלנו עוזרים גם הם ליצור אווירה, ליצור שינוי.

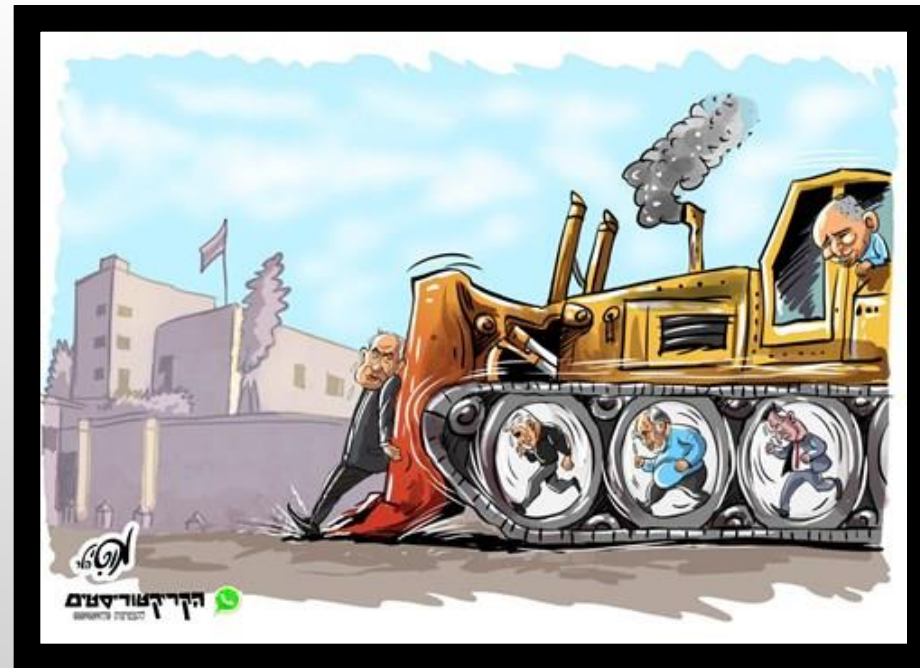
כיצד אתה באופן אישי תורם לאווירת אחדות בסביבתך?

רגע של ידע

אלו סוגי ממשלות קואליציוניות אתה מכיר?

רגע של ידע

בס"ד

מתי מקימים ממשלת אחדות לאומית?

ממשלת אחדות לאומית מקימים כאשר:

1. מצב חירום, כגון מלחמה, משבר כלכלי או מגפה, שלא איפשר ניהול רגיל של יחסי ממשלה-אופוזיציה בכנסת.
2. מצב של תיקו בין גושי המפלגות העיקריים בכנסת, כך ששום גוש לא הצליח לגבש קואליציה בעלת רוב. במצב כזה אפשר להקדים את הבחירות לכנסת או להרכיב ממשלת אחדות. כיוון שמערכות בחירות תכופות עלולות לערער את יציבות המשטר, לעיתים ישתפו שני הגושים פעולה עד למועד הרגיל של הבחירות.

ממשלות אחדות בהיסטורית המדינה:

מצב חירום, כגון מלחמה....

בשנת 1967, ערב מלחמת ששת הימים חש לוי אשכול, ראש הממשלה, העומד בראש מפא"י כי אינו זוכה לתמיכה ציבורית במצב הקשה בו נתונה המדינה. ב-1 ביוני 1967 הקים אשכול "ממשלת אחדות לאומית" תוך צירוף סיעות רפ"י וגח"ל (גוש חירות ליברלים, מהגלגולים המוקדמים של תנועת הליכוד). לממשלה הצטרפו משה דיין בתפקיד שר הביטחון, מנחם בגין ויוסף ספיר, שרים בלי תיק.

כעבור ימים ספורים פרצה מלחמת ששת הימים.

מצב של תיקו בין גושי המפלגות העיקריים בכנסת....

במהלך מערכת הבחירות שהתקיימה בשנת 1984 קרא שמיר להקמת ממשלת אחדות. ואכן לאחר שהתוצאות שהתקבלו יצרו **תיקו** פוליטי, הוקמה ממשלת אחדות עם שמעון פרס שעמד בראש מפלגת העבודה. הייתה זו ממשלת "רוטציה".

שמיר כיהן בשנתיים הראשונות כשר החוץ, כשפרס כיהן כראש הממשלה, ובשנתיים הבאות (1986-1988) כראש ממשלה, כשפרס כיהן כשר החוץ. (נאום: הודעה בכנסת על הרכבת הממשלה) הממשלה המשותפת הצליחה לייצב את הכלכלה הישראלית, להוריד את האינפלציה, וכוחות צה"ל אף נסוגו מרוב שטחה של לבנון, חרף התנגדות שמיר, אך בסוף כהונתה פרצה האינתיפאדה הראשונה ביהודה, שומרון ורצועת עזה.

רבי יוסי ממלחיא ורבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי אמרו **מצינו תינוקות בימי דוד עד שלא טעמו טעם חטא היו יודעין לדרוש את התורה מ"ט פנים טמא ומ"ט פנים טהור והוה דוד מצלי עליהון הדא הוא שדוד אומר (תהלים יב, ח): "אַתָּה ה' תִּשְׁמְרֵם" אתה ה' נטר אורייתיהון בלבהון "(תנצרו) [תַּצְרֶנּוּ] מִן הַדּוֹר זֶה לְעוֹלָם" מן הדור ההוא שהוא חייב כלייה אחר כל השבח הזה יוצאין למלחמה ונופלין אלא ע"י שהיו בהם דלטורין היו נופלין הוא שדוד אומר (תהלים נז, ה): "נפשי בתוך לְבָאִם" לבאים זה אבנר ועמשא שהיו לבאים בתורה "אַשְׁכְּבָה לְהָטִים" זה דואג ואחיתופל שהיו להוטין אחר לשון הרע "בְּנֵי אָדָם שִׁנִּיָּהֶם חֲנִית וְחֶצִים" אלו אנשי קעילה דכתיב בהם (ש"א כג, יא): "הִיִּסְגְּרֵנִי בַעֲלֵי קַעֲלָה בִידּוֹ" "וּלְשׁוֹנָם חֶרֶב חֲדָה" אלו הזיפים דכתיב בהון (תהלים נד, ב): "בבא הזיפים ויאמרו לשאול" באותה שעה אמר דוד וכי מה השכינה עושה בארץ (ו): "רומה על השמים אלהים" סלק שכינתך מביניהון**

אבל דורו של אחאב כלן עובדי עבודת כוכבים היו ועל ידי שלא היו בהן דילטורין היו יוצאין למלחמה ונוצחין הוא שעובדיה אמר לאליהו (מ"א יח, יג): "הלא הוגד לאדוני וגוי ואכלכלם לחם ומים" אם לחם למה מים אלא מלמד שהיו המים קשים לו להביא יותר מן הלחם ואליהו מכריז בהר הכרמל ואומר (שם, כב) "אני נותרתי נביא לה' לבדי" וכל עמא ידעי ולא מפרסמי למלכא.

לימוד מעיון...

- מה למדת מהמדרש על דורו של דוד ודורו של אחאב?
- הצע מיזם חברתי לתרומה לניצחון במלחמה.
- אילו כוחות ויכולות יש בכך לקידום המיזם?

לימוד מעיון...

מוזמנים לשתף בתמונות ודרכים נוספות במיזמים שבחרתם!